

აკადემიური სალექციო კურსები
აკოლონ ქუთათელაძის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიაში

გამომცემლობა *მერწყული*
თბილისი
2018

წინამდებარე ბროშურა ინფორმაციას იძლევა იმ საავტორო აკადემიური სალექციო კურსების შესახებ, რომლებსაც დათო ბარბაქაძე, როგორც მოწვეული პედაგოგი, 2014 წლის შემოდგომის სემესტრიდან უძღვება აპოლონ ქუთათელაძის სახელობის თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიაში (თითოეული ლექციის ხანგრძლივობაა 3 აკადემიური საათი). ბიბლიოგრაფიულ ჩამონათვალში მითითებულია მხოლოდ ის ლიტერატურა, რომლის მოძიება შესაძლებელია თბილისის ცენტრალურ ბიბლიოთეკებში, მათ შორის – საქართველოს პარლამენტის ეროვნულ ბიბლიოთეკაში, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო ბიბლიოთეკაში და თბილისის მერიის ბიბლიოთეკაში, ასევე - პედაგოგის პირად ბიბლიოთეკაში.

ყველა უფლება დაუცველია.

გამომცემლობა *მერწყული*
თბილისი
2018, აპრილი

ISBN 978-9941-27-998-0

დასავლეთევროპული ლიტერატურის ისტორია: რომანტიზმი (საბაკალავრო კურსი)

სასწავლო კურსის მიზანია, სტუდენტებს საფუძვლიანად გააცნოს თანამედროვე დასავლეთევროპული ლიტერატურის უახლესი ფილოსოფიური, თეორიული და ლიტერატურული საწყისები, კერძოდ – ევროპული ლიტერატურული რომანტიზმის ესთეტიკა და თეორია, მისი თეორეტიკოსებისა და ძირითადი წარმომადგენლების შემოქმედება.

პირველი ლექცია

შესავალი: კლასიციზმი და განმანათლებლობა ევროპაში; საწყისები - საფრანგეთი: დეკარტი, ბუალო და კორნელი; ლიტერატურული რომანტიზმის აკადემიური პრეზენტაციის მეთოდის პრობლემა.

მეორე ლექცია

რომანტიზმი, როგორც ახალი განმანათლებლობა; რომანტიზმის ძირითადი იდეები, ცენტრალური ფიგურები და ლიტერატურული ტექსტები ევროპაში; რომანტიზმის ესთეტიკა და ფილოსოფია გერმანიაში: ვაკენროდერი, ძმები შლეგელები, შელინგი, შლაიერმახერი, გიორესი და ულანდი.

მესამე ლექცია

ფრიდრიხ ჰოლდერლინი; ნოვალისი; ჰაინრიხ ჰაინე.

მეოთხე ლექცია

გეორგ ბაუხნერი; ძმები გრიმები; ჰაინრიხ ფონ კლაისტი.

მეხუთე ლექცია

ერნსტ თეოდორ ამადეუს ჰოფმანი; ადალბერტ ფონ შამისო.

მეექვსე ლექცია

რომანტიზმის ესთეტიკა და ფილოსოფია ინგლისში: „სეპარატისტული“ უილიამ ბლეიკი.

მეშვიდე ლექცია

უილიამ ვორდსვორთი და სემუელ ტეილორ კოლრიჯი, როგორც თეორეტიკოსები და პოეტები.

მერვე ლექცია

ჯორჯ გორდონ ბაირონი; პერსი ბიში შელი; ჯონ კითსი; ვალტერ სკოტი.

მეცხრე ლექცია

რომანტიზმის ესთეტიკა და ფილოსოფია საფრანგეთში: შარლ ოგიუსტენ სენტ-ბიოვი; ფრანსუა რენე დე შატობრიანი; ჟერმინალ დე სტალი.

მეათე ლექცია

ალფონს მარი ლუი დე ლამარტინი; ალფრედ დე ვინი.

მეთერთმეტე ლექცია

ვიქტორ ჰიუგო; ჟორჟ სანდი; ჟერარ დე ნერვალი; თეოფილ გოტიე.

მეთორმეტე ლექცია

რომანტიზმი იტალიაში: ჯაკომო ლეოპარდი; რომანტიზმი პოლონეთში: ადამ მიცკევიჩი; რომანტიზმი ამერიკაში: უოლტ უიტმენი.

მეცამეტე ლექცია

რომანტიზმის ფილოსოფია და ლიტერატურა მოდერნისტული ესთეტიკის კონტექსტში.

ძირითადი და დამატებითი ლიტერატურის ბიბლიოგრაფია

Erika und Ernst von Borries: Deutsche Literaturgeschichte. Band 5. DTV, München 1997
Gerd Ueding: Klassik und Romantik. Erster bis Vierter Teil. Hanser Verlag, München-Wien 1987.

Gerd Ueding: Klassik und Romantik. Fünfter und Sechster Teil. Hanser Verlag, München-Wien 1987.

Deutsche Literaturgeschichte von den Anfängen bis zur Gegenwart. Metzler Verlag, Stuttgart-Weimar 2008.

Fritz Martini: Deutsche Literaturgeschichte. Kröner Verlag, Stuttgart 1991.

Friedrich Hölderlin: Werke in einem Band. Hanser Verlag, München Wien 1990.

Novalis: Werke in einem Band. Aufbau Verlag, Berlin Weimar 1983.

Heinrich Heine: Gedichte. Aufbau Verlag, Berlin 1962.

Georg Büchner: Sämtliche Werke. Insel Verlag, Frankfurt am Main 2002.

E.T.A. Hoffmann: Werke in drei Bänden. Aufbau Verlag, Berlin Weimar 1979.

Heinrich von Kleist: Erzählungen und Gedichte Aufbau Verlag, Berlin Weimar 2003.

Тураев С. В. От Просвещения к романтизму. Москва, 1983.

Берковский Н. Я. Романтизм в Германии. М., 2001.

ЭСТЕТИКА НЕМЕЦКИХ РОМАНТИКОВ. М., 1987.

Михальская Н. П. История английской литературы. М., 2007.

Н. Я. Дьяконова: Английский романтизм. М., 1978.

Л. Андреев, Н. Козлова, Г. Косиков: История французской литературы. М., 1987.

Шамиссо А. Избранное. М., 1974.

Поэзия немецких романтиков. М., Художественная литература, 1985.

Георг Бюхнер: Пьесы. Проза. Письма. М., 1972.

Рихард Вагнер: Избранные работы. М., 1978.
 Кольридж С.Т. Избранное. М., 1981.
 Кольридж С.Т. Избранные труды. М., 1987.
 У. Вордсворт и С. Т. Кольридж, Лирические баллады и другие стихотворения: М., 2011.
 Уильям Вордсворт, Избранная лирика. М., 2001.
 Поэзия английского романтизма XIX века. М., 1975.
 ნანული კაკაურიძე: შტურმერთა და იენის წრის რომანტიკოსთა ლიტერატურულ-ესთეტიკური შეხედულებები. თბილისი, 1991.
 კონსტანტინე ბრეგაძე: გერმანული რომანტიზმი. თბილისი, 2012.
 ფრანგული დრამა. თბ., 1982.
 ფრიდრიჰ ჰოლდერლინი: ჰიპერიონი ანუ განდეგილი საბერძნეთში. თბ., 1982.
 ფრიდრიჰ ჰოლდერლინი. რაინი. თბ., ლევან კავლელის გამომცემლობა. 2013.
 ნოვალისი: ჰაინრიხ ფონ ოფტერდინგენი [რომანი]. თბ., 1989.
 ჰაინრიხ ჰაინე: რჩეული თხზულებანი. თბ., 1978.
 გეორგ ბიუჰნერი: ლეონსი და ლენა; ვოიცეკი; ლენცი. თბ., 1996.
 გერმანული მოთხრობა. XIX საუკუნე. თბ., 1984.
 ე. თ. ა. ჰოფმანი: კატა მურის ცხოვრებისეული ფილოსოფია: [რომანი]. - თბ. 1981.
 ბაირონი: მანფრედი. კაენი. ჩაილდ ჰაროლდის მოგზაურობა. თბ., 1948
 ჯორჯ გორდონ ბაირონი: ლირიკა. თბ. ნაკადული, 1965.
 ჯორჯ გორდონ ბაირონი: ლექსები. თბ., 2012
 სემუელ ტეილორ კოლრიჯი: შექსპირული ლექციები. თბ., 1996.
 ჯონ ქიტსი: ლექსები. თბ., 1992.
 ფრანგული პოეზია (გივი გეგეჭკორის თარგმანები). თბ., 1990.
 ფრანგული პოეზია (ლანა ლოლობერიძის თარგმანები). თბ., 2011.
 უოლტერ სკოტი: აივენჰო [რომანი]. - თბ., 1980.
 რენე ფრანსუა შატობრიანი: უკანასკნელი აბენსერაჟი; ატალა. თბ., 1947.
 ვიქტორ ჰიუგო: პარიზის ღვთისმშობლის ტაძარი. თბ.; 1971.
 ჟორჟ სანდი: ინდიანა [რომანი]. თბ., 2003.
 ანდრე მორუა: ლიტერატურული პორტრეტები. თბ, 1988.
 ჯაკომო ლეოპარდი: ლირიკა. თბ., 1985.
 ჯაკომო ლეოპარდი: დიალოგები. თბ., 1986.
 ადამ მიცკევიჩი: რჩეული თხზულებანი. თბ., 1986.
 უოლტ უიტმენი: ბალახის ფოთლები. თბ., 1966.

**პოეზია და ფილოსოფია: გერმანული გამოცდილება
რომანტიზმიდან პოსტმოდერნიზმის ეპოქამდე
(საბაკალავრო კურსი)**

სასწავლო კურსის მიზანია, გერმანული ლიტერატურული გამოცდილების საფუძველზე, სტუდენტებს სისტემურად გააცნოს ფილოსოფიასა და პოეზიას შორის დიალოგის საკვანძო ევროპული პარადიგმები, სხვადასხვა სახელოვნებო და ისტორიულ-სოციალურ კონტექსტში ფილოსოფიასა და პოეზიას შორის ურთიერთ-ზემოქმედების სპეციფიკური ფორმები; თვალსაჩინოდ წარმოუდგინოს „რთული“ ლიტერატურის როლი ძირითადი ეპოქალური ესთეტიკური მოდელების ჩამოყალიბებაში.

პირველი ლექცია

შესავალი: პოეზია, როგორც „სიბრძნის ერთი დარგი“ და ფილოსოფიური პოეზიის სპეციფიკა.

მეორე ლექცია

იოჰან ვოლფგანგ გოეთე და ბარუხ სპინოზა.

მესამე ლექცია

ფრიდრიხ შილერი და იმანუელ კანტი.

მეოთხე ლექცია

გერმანული რომანტიზმის პოეტები და მათი ფილოსოფიური საწყისები.

მეხუთე ლექცია

ჰილდერლინის ძველბერძნულ-ქრისტიანულ-გერმანული სინთეზი.

მეექვსე ლექცია

რაინერ მარია რილკე, ნიცშე და კირკეგორი.

მეშვიდე ლექცია

ჰერმეტიკული ლირიკა გერმანიაში: გოტფრიდ ბენი.

მერვე ლექცია

ენის ფილოსოფია და „ვენის ჯგუფის“ პოეტები.

მეცხრე ლექცია

მაქს ბენზე და მისი ექსპერიმენტული წრე შტუტგარტში.

მეათე ლექცია

ჰაულ ცელანი და მარტინ ჰაიდეგერი.

მეთერთმეტე ლექცია

ინგებორგ ბახმანი, მარტინ ჰაიდეგერი და ლუდვიგ ვიტტგენშტაინი.

მეთორმეტე ლექცია

ერნსტ მაისტერი: ჰანს გეორგ გადამერის მოწაფე რუდოლფ ბულტმანსა და მარტინ ჰაიდეგერს შორის.

მეცამეტე ლექცია

ბუნების ლირიკა, რეფლექტირებადი ლირიკა და ფილოსოფია; 60-იანი და 70-იანი წლები: ფილოსოფიისა და ლირიკის ურთიერთობის მეტამორფოზები.

ძირითადი და დამატებითი ლიტერატურის ბიბლიოგრაფია

- Erika und Ernst von Borries: Deutsche Literaturgeschichte. Band 5. DTV, München 1997
- Gerd Ueding: Klassik und Romantik. Erster bis Vierter Teil. Hanser Verlag, München-Wien 1987.
- Gerd Ueding: Klassik und Romantik. Fünfter und Sechster Teil. Hanser Verlag, München-Wien 1987.
- Deutsche Literaturgeschichte von den Anfängen bis zur Gegenwart. Metzler Verlag, Stuttgart-Weimar 2008.
- Fritz Martini: Deutsche Literaturgeschichte. Kröner Verlag, Stuttgart 1991.
- Silvio Vietta. Die literarische Moderne. Stuttgart 1992.
- Hermann Korte. Geschichte der deutschen Lyrik seit 1945. Stuttgart 1989.
- Johan Wolfgang von Goethe: Werke. <http://gutenberg.spiegel.de/autor/205>
- Friedrich von Schiller: Werke. <http://gutenberg.spiegel.de/autor/518>
- Friedrich Hölderlin: Werke. <http://gutenberg.spiegel.de/autor/279>
- Friedrich Wilhelm Nietzsche: Werke.
<http://gutenberg.spiegel.de/autor/443>
- Gottfried Benn. Gesammelte Werke in vier Bänden. Stuttgart: 1959-1961.
- Zum Gedenken an Max Bense. Universitätsbibliothek Stuttgart 2000.
- Hans-Günther Huch. „Sage vom Ganzen den Satz“. Philosophie und Zeichensprache in der Lyrik Ernst Meisters. Würzburg 1999.
- Clemens Heselhaus. Deutsche Lyrik der Moderne von Nietzsche bis Yvan Goll. Düsseldorf 1961.
- Jürgen H. Petersen. Die Fiktionalität der Dichtung und Seinsfrage der Philosophie. München 2002.
- Jürgen H. Petersen. Absolute Lyrik. Berlin 2006.
- Тураев С. В. От Просвещения к романтизму. Москва, 1983.
- Берковский Н. Я. Романтизм в Германии. М., 2001.
- ЭСТЕТИКА НЕМЕЦКИХ РОМАНТИКОВ. М., 1987.
- Поэзия немецких романтиков. М., Художественная литература, 1985.

Гете И.В. Избранные философские произведения. М., 1964.

Свасьян К.А. Философское мировоззрение Гёте. М., 2001.

Коссак Е. Экзистенциализм в философии и литературе. М., 1980 .

ფრიდრიჰ ჰოლდერლინი: ჰიპერიონი ანუ განდევილი საბერძნეთში [რომანი]. თბილისი, 1982.

ფრიდრიჰ ჰოლდერლინი. რაინი. თბ., ლევან კავლელის გამომცემლობა. 2013.

იოჰან ვოლფგანგ ფონ გოეთე. ფაუსტი (დავით წერედიანის თარგმანი). თბილისი, 2011.

ფრიდრიჰ შილერი. რჩეული თხზულებანი სამ ტომად. თბილისი, 1961-1965.

XX საუკუნის ავსტრიული ლირიკა. ტ. III. თბილისი, 2007.

XX საუკუნის ავსტრიული ლირიკა. ტ. XI. თბილისი, 2007.

XX საუკუნის ავსტრიული ლირიკა. ტ. XII. თბილისი, 2007.

XX საუკუნის ავსტრიული ლირიკა. ტ. XIV. თბილისი, 2007.

ლუდვიგ ვიტგენშტაინი. ფილოსოფიური გამოკვლევები. თბილისი, 2003.

მარტინ ჰაიდეგერი. დასაბამი ხელოვნების ქმნილებისა. თბილისი, 1992.

მარტინ ჰაიდეგერი. თემშარა. თბილისი, 1992.

მარტინ ჰაიდეგერი. ნიცშეს სიტყვა „ღმერთი მკვდარია“. წერილი ჰუმანიზმის შესახებ. თბილისი, 2012.

ერნსტ მაისტერი. ლექსები. თბილისი, 2009.

ნანული კაკაურიძე: შტურმერთა და იენის წრის რომანტიკოსთა ლიტერატურულ-ესთეტიკური შეხედულებები. თბილისი, 1991.

კონსტანტინე ბრეგაძე: გერმანული რომანტიზმი. თბილისი, 2012.

დათო ბარბაქაძე: ესკიზები XX საუკუნის გერმანულენოვან პოეზიაზე. მერწყული, თბ., 2015.

**დასავლეთევროპული კლასიკური ლიტერატურის ისტორია:
ძირითადი ნიშნულების მოზაიკა
(საბაკალავრო კურსი)**

სასწავლო კურსის მიზანია, სტუდენტს გააცნოს ევროპული კლასიკური ლიტერატურული კანონის ზოგიერთი ცენტრალური ავტორის შემოქმედება და უმნიშვნელოვანესი ლიტერატურული ტექსტები.

პირველი ლექცია

დასავლეთევროპული ლიტერატურის ისტორიის შესავალი.

მეორე ლექცია

ჰომეროსის პოემები და ანტიკური ლიტერატურის მოზაიკა.

მესამე ლექცია

ვერგილიუსის „ენეიდა“ და რომაული ლიტერატურის მოზაიკა.

მეოთხე ლექცია

დანტე ალიგიერი: „ღვთაებრივი კომედია“.

მეხუთე ლექცია

ფრანსუა რაბლე: „გარგანტუა და პანტაგრუელი“.

მეექვსე ლექცია

ჯონ მილტონი: „დაკარგული სამოთხე“; უილიამ შექსპირი: „ჰამლეტი“.

მეშვიდე ლექცია

სერვანტესი: „დონ კიხოტი“.

მერვე ლექცია

ინგლისური რომანი - ჯონათან სვიფტი: „გულივერის მოგზაურობა“; ლორენს სტერნი: „ტრისტრამ შენდი“; ჰენრი ფილდინგი: „ტომ ჯონსის, ნაპოვნის, ისტორია“.

მეცხრე ლექცია

ფრანგული საგანმანათლებლო პროზა: ჟან-ჟაკ რუსო: „ჟიული ანუ ახალი ელოზა“; ვოლტერი: „კანდიდი ანუ ოპტიმისტი“; დენი დიდრო: „მონაზონი“; შარლ ლუი დე მონტესკიე: „სპარსული წერილები“.

მეათე ლექცია

იოჰან ვოლფგანგ გოეთე: „ფაუსტი“, ფრიდრიხ შილერი: „ვერაგობა და სიყვარული“; ჰოლდერლინი: ჰიმნები; ე. თ. ა. ჰოფმანი: „კატა მურის ცხოვრებისეული ფილოსოფია“.

მეთერთმეტე ლექცია

ჩარლზ დიკენსი: „დავით კოპერფილდი“.

მეთორმეტე ლექცია

ონორე დე ბალზაკი: „შაგრენის ტყავი“.

მეცამეტე ლექცია

მე-19 საუკუნის რუსული პროზა - ლევ ტოლსტოი: „ივან ილიჩის სიკვდილი“; ფიოდორ დოსტოევსკი: „ძმები კარამაზოვები“; ივან ტურგენევი: „მამები და შვილები“; ივან გონჩაროვი: „ობლომოვი“.

ძირითადი და დამატებითი ლიტერატურის ბიბლიოგრაფია

ჰომეროსი: ილიადა. თბ., ლოგოსი, 1999.

ჰომეროსი: ოდისეა. თბ., ნაკადული, 1975.

ვერგილიუსი: ენეიდა. თბ., საბჭ. საქართველო, 1976.

დანტე ალიგიერი: ღვთაებრივი კომედია. თბ., პალიტრა L, 2012.

ფრანსუა რაბლე: გარგანტუა და პანტაგრუელი. თბ., იანუსი, 1991.

ჯონ მილტონი: დაკარგული სამოთხე. დაბრუნებული სამოთხე. თბ., სახელგ., 1956.

შექსპირი: ტრაგედიები. 2 ტომად. თბ., საბჭ. საქართველო, 1986.

სერვანტესი: დონ კიხოტი. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 2008.

ჯონათან სვიფტი: გულივერის მოგზაურობა. თბ., ნაკადული, 1998.

ლორენს სტერნი: ტრისტრამ შენდის, ჯენტლმენის, ცხოვრება და შეხედულებანი. თბ., საქართველო, 1990.

ჟან-ჟაკ რუსო: ჟიული ანუ ახალი ელოიზა. თბ., საბჭ. საქართველო, 1982.

ვოლტერი: ფილოსოფიური მოთხრობები. თბ., საქართველო, 1992.

მონტესკიე: სპარსული წერილები. თბ., ელფი, 2015.

გოეთე: ფაუსტი. 2 ტომად. თბ., ბაკურ სულაკაურის გამ-ბა. 2011-2017.

შილერი: რჩეული თხზულებანი 3 ტომად. თბ., საბჭ. საქართველო, 1961-1965.

ფრიდრიჰ ჰოლდერლინი. რაინი. თბ., ლევან კავლელის გამომცემლობა. 2013.

ე. თ. ა. ჰოფმანი: კატა მურის ცხოვრებისეული ფილოსოფია: [რომანი]. - თბ. 1981.

ჩარლზ დიკენსი: დავით კოპერფილდი. თბ. : ნაკადული, 1989.

ონორე დე ბალზაკი: რჩეული თხზულებანი. თბ., საბჭ. საქართველო, 1973.

ლევ ტოლსტოი: ივან ილიჩის სიკვდილი. თბ., სახელგამი, 1954.

ფიოდორ დოსტოევსკი: ძმები კარამაზოვები. თბ., 2002.

ივან გონჩაროვი: ობლომოვი. თბ., სახელგამი, 1951.

ივან ტურგენევი: მამები და შვილები. თბ., სახელგამი, 1949.

Г. Фильдинг: История Тома Джонса, найдёныша. М.: Художест. литература, 1973.

Дени Дидро: Монахиня. М.: Азбука-классика, 2007.

**დასავლეთევროპული ლიტერატურის ისტორია:
ლიტერატურული ექსპრესიონიზმი
(საბაკალავრო კურსი)**

სასწავლო კურსის მიზანია, სტუდენტებს საფუძვლიანად გააცნოს დასავლეთევროპული ლიტერატურული ექსპრესიონიზმის ფილოსოფიური და თეორიული საყრდენები, მე-20 საუკუნის პირველი მეოთხედის ლიტერატურული ექსპრესიონიზმის მთავარი წარმომადგენლების შემოქმედება, ასევე - არაკლასიკური მსოფლადქმის ძირითადი თავისებურებები.

პირველი ლექცია

ტერმინოლოგიური შესავალი: კლასიკური და არაკლასიკური; მოდერნისტული და ავანგარდისტული; კლასიკურ ტრადიციასთან დიალოგის ახალი სტრატეგია; იდეოლოგიური და თეორიული საყრდენები: პოზიტივიზმი, შოპენჰაუერი, ნიცშე, ფრანგული მოდერნი.

მეორე ლექცია

გზაგასაყარი: Fin de siècle-ის მსოფლადქმა: სიმბოლიზმის მემკვიდრეობა და საუკუნის დასასრულის პოეტად ყოფნის ესთეტიკა; ენის კრიზისის ესთეტიკა და ეთიკა; რევოლუციურ პრაქტიკაზე გადასვლის პირველი ეტაპი და ახალი კონტექსტის თვითცნობიერება.

მესამე ლექცია

ექსპრესიონიზმი, როგორც მსოფლადქმის სისტემა; ლიტერატურული ექსპრესიონიზმი, როგორც პრობლემა; ექსპრესიონიზმის პერიოდიზაცია; ექსპრესიონიზმის ძირითადი თემები და მოტივები, ძირითადი წარმომადგენლები (ზოგადი მიმოხილვა).

მეოთხე ლექცია

ფრანგი სიმბოლისტები, გეორგ თრაკლი და ადრეული ექსპრესიონიზმი.

მეხუთე ლექცია

გეორგ ჰაიმი, როგორც ედგარ ალან პოს და შარლ ბოდლერის სულიერი ძმა.

მეექვსე ლექცია

ერნსტ შტადლერის ანტიესთეტიციზმი.

მეშვიდე ლექცია

ალბერტ ერენშტაინი, როგორც „ბარბაროზის“ კრიტიკოსი.

მერვე ლექცია

ფრანც ვერფელის რელიგიური ექსპრესიონიზმი.

მეცხრე ლექცია

ელზე ლასკერ-შულერის დიონისური ლირიკა.

მეათე ლექცია

ივან გოლის ექსპრესიონისტული ზერეალიზმი.

მეთერთმეტე ლექცია

გოტფრიდ ბენის „მორგის“ ესთეტიკა.

მეთორმეტე ლექცია

გოტფრიდ ბენი და 50-იანი წლების გერმანული ლირიკის პრობლემები.

მეცამეტე ლექცია

ექსპრესიონიზმის ესთეტიკის როლი ნეოავანგარდის სოციალური კრიტიკის ჩამოყალიბებაში.

ძირითადი და დამატებითი ლიტერატურის ბიბლიოგრაფია

W. Asholt, W. Fähnders (Hg.): Manifeste und Proklamationen der europäischen Avantgarde. Metzler Verlag, Stuttgart 1995.

Otto F. Best (Hg.): Theorie des Expressionismus. Reclam, Stuttgart 1976.

Ralf Georg Bogner: Einführung in die Literatur des Expressionismus. WBG, Darmstadt 2005.

Uwe Laugwitz: Albert Ehrenstein. Frankfurt am Main, 1987.

Hee-Jik Noh: Expressionismus als Durchbruch zur ästhetischen Moderne (Heym, Trakl). Tübingen, 2001.

Christoph Eykman: Die Funktion des Hässlichen (Heym, Trakl, Benn). Bonn, 1985.

Wolfgang Bothe (Hg.): Expressionismus als Literatur. Bern 1969.

Joachim Dyck: Gottfried Benn, Einführung in Leben und Werk. Berlin 2009.

Deutsche Literaturgeschichte von den Anfängen bis zur Gegenwart. Metzler Verlag, Stuttgart-Weimar 2008.

Hans Ester, Evens Meindert (Hg.): Zur Wirkung Nietzsches. Würzburg 2001.

Clemens Heselhaus: Deutsche Lyrik der Moderne. Düsseldorf 1961.

Dieter Hoffmann: Arbeitsbuch Deutschsprachige Lyrik 1916-1945. A. Francke Verlag, Tübingen und Basel 2001.

Uwe Laugwitz: Albert Ehrenstein. F. am Main, 1987.

Hans H. Leibel: Das Spektrum der modernen Poesie. Teil I. Königshausen und Neumann Verlag, Würzburg 2005.

Fritz Martini: Deutsche Literaturgeschichte. Kröner Verlag, Stuttgart 1991.

Silvio Viette: Die literarische Moderne. Stuttgart 1992.

ვიტრაჟები. XIX და XX საუკუნეების პოეზიიდან. თბილისი 2002.

XX საუკუნის გერმანულენოვანი პოეზიიდან. თბილისი 2012. ელ. ვერსია: <http://dspace.nplg.gov.ge/handle/1234/16038>

გარემოებათა კარნახით თარგმნილი. თბილისი 2011. ელ. ვერსია: <http://dspace.nplg.gov.ge/handle/1234/9271>

მე-20 საუკუნის ავსტრიული ლირიკა. მასალები. ტომი მეორე. თბილისი 2006. ელ ვერსია: <http://dspace.nplg.gov.ge/handle/1234/10832>

მე-20 საუკუნის ავსტრიული ლირიკა. მასალები. ტომი მეოთხე. თბილისი 2007. ელ. ვერსია: <http://dspace.nplg.gov.ge/handle/1234/11818>

მე-20 საუკუნის ავსტრიული ლირიკა. მასალები. ტომი მეხუთე. თბილისი 2010. ელ. ვერსია: <http://dspace.nplg.gov.ge/handle/1234/11820>

დათო ბარბაქაძე: ესკიზები XX საუკუნის გერმანულენოვან პოეზიაზე. მერწყული, თბ., 2015.

ხელოვნების ფილოსოფია და სოციოლოგია მე-20 საუკუნის გერმანიაში - ზოგიერთი საკვანძო ტენდენციის მიმოხილვა (სამაგისტრო კურსი)

სასწავლო კურსის მიზანია, სტუდენტებს არა მხოლოდ გააცნოს მე-20 საუკუნის გერმანიაში ხელოვნების ფილოსოფიისა და ხელოვნების სოციოლოგიის ძირითადი ტენდენციები, არამედ ინტენსიურად ჩართოს თანამედროვე სამეცნიერო დისკუსიებში; გაარკვიოს კლასიკური მოდერნიზმის, ნეომოდერნიზმის, პოსტმოდერნიზმისა და პოსტ-პოსტმოდერნიზმის ჩახლართულ პრობლემატიკაში; წარმოუჩინოს ფილოსოფიისა და ხელოვნების ურთიერთმაკავშირებელი კონცეპტუალური რგოლები და მათი ურთიერთზემოქმედების მექანიზმები. ანალოგიური საბაკალავრო კურსისგან განსხვავებით, სამაგისტრო კურსი დეტალურად უღრმავდება ცალკეულ საკითხებს და აფართოებს საკონტექსტო ანალიზის სპექტრს. ასევე, საგანგებო განხილვის საგანი ხდება ხელოვნების ფილოსოფოსთა ცალკეული ტექსტები, სტუდენტს კი მოეთხოვება მათი არა მხოლოდ დამუშავება, არამედ - კრიტიკული ანალიზი.

პირველი ლექცია

შესავალი: ხელოვნების მოდერნისტული ფილოსოფიისა და სოციოლოგიის დაბადება კანტის, ჰეგელის, რომანტიკოსების, შოპენჰაუერის და ნიცშეს სულიდან.

მეორე ლექცია

ოსვალდ შპენგლერი: ხელოვნების ბედი ფაუსტურ ეპოქაში.

მესამე ლექცია

მარტინ ჰაიდეგერი: ჭეშმარიტება მშვენიერების სანაცვლოდ - ესთეტიკის გადალახვის ფილოსოფიური პროგრამა.

მეოთხე ლექცია

ჰანს გეორგ გადამერი: ხელოვნების არსი უნივერსალური ჰერმენევტიკის შუქზე.

მეხუთე ლექცია

არნოლდ გელენი: „ნაკლული ადამიანის“ თეორია და მოდერნისტული ხელოვნების ანთროპოლოგიური სოციოლოგია.

მეექვსე ლექცია

თეოდორ ადორნო: კონტროლირებად საზოგადოებაში კულტურის ინდუსტრიის ფრანკფურტული კრიტიკის დიალოგი ვალტერ ბენიამინთან და მის ესსესთან „ხელოვნების ნაწარმოები მისი ტექნიკური რეპროდუცირებადობის ეპოქაში“.

მეშვიდე ლექცია

იურგენ ჰაბერმასი: საკომუნიკაციო აქტების თეორია, მოდერნიზმის შეწყვეტილი პროექტი და ახალი რაციონალიზმი.

მერვე ლექცია

მაქს ბენზე: ტექნიკური ესთეტიკა, ხელოვნების მათემატიკური სემიოლოგია და ენის ტოპოლოგიური ანალიზი, როგორც ახალი ტექნოლოგიების ეპოქის ექსპერიმენტული ფილოსოფია.

მეცხრე ლექცია

გერმანელ მხატვართა და მწერალთა თეორიული დისკურსი: ერნსტ იუნგერი, გოტფრიდ ბენი, ბერტოლტ ბრეხტი, ჰანს მაგნუს ენცენსბერგერი, იოზეფ ბოისი, გეორგ ბაზელიცი და სხვები.

მეათე ლექცია

პეტერ ბიურგერი: ავანგარდის თეორია ავანგარდიზმის კრიზისის და „ხელოვნების სიკვდილის“ თეორიის კონტექსტში.

მეთერთმეტე ლექცია

ფრიდრიხ კიტლერი: მედიის პოსტსტრუქტურალისტური თეორია და „სულისმეცნიერებებიდან გამევეებული სულის“ ჟამთააღმწერლობა.

მეთორმეტე ლექცია

ერნსტ იუნგერის ტყედმავლობის ფილოსოფია და ხელოვნებაში თავისუფლების სულისკვეთების გადარჩენის ახალი სტრატეგიები.

მეცამეტე ლექცია

შეჯამების უარყოფა: ბოლო ორი ათწლეულის სახელოვნებო ფილოსოფიურ-სოციოლოგიური ტენდენციები გერმანიაში.

ძირითადი და დამატებითი ლიტერატურის ბიბლიოგრაფია

Hans Ester, Evens Meindert (Hg.): Zur Wirkung Nietzsches. Würzburg 2001.

Johann Mader: Von der Romantik zur Post-Moderne. Wien, 1992.

W. Asholt, W. Fähnders (Hg.): Manifeste und Proklamationen der europäischen Avantgarde. Metzler Verlag, Stuttgart 1995.

Oswald Spengler: Der Mensch und die Technik. In derselbe: Aufsätze. Paderborn 2007.

Martin Heidegger: Gesamtausgabe. Band 4. Erläuterungen zu Hölderlins Dichtung. Frankfurt am Main, 1981.

Martin Heidegger: Holzwege. Frankfurt am Main, 1994.

Else Buddeberg: Heidegger und die Dichtung. Stuttgart, 1953.

Arnold Gehlen: Die Seele im technischen Zeitalter. Frankfurt am Main, 2007.

Arnold Gehlen: Moral und Hypermoral. Frankfurt am Main, 2004.

Friedemann Grenz: Adornos Philosophie in Grundbegriffen. Frankfurt am Main, 1974.

Jürgen Habermas: Der philosophische Diskurs der Moderne. Frankfurt am Main, 1985.

Max Bense: Ästhetik. Baden-Baden, 1966.

Zum Gedenken an Max Bense. Stuttgart, 2000.

Werner L. Hohmann: Vier Grundthemen der Lyrik Gottfried Benns. Essen, 1986.

Joachim Dyck: Gottfried Benn, Einführung in Leben und Werk. Berlin 2009.

Walter Hinck: Geschichte des Poetologischen Gedichtes in Deutschland. Opladen, 1985.

Fritsche, Martin: Hans Magnus Enzensbergers produktionsorientierte Moral. Bern, 1997.

Sandra Pott: Poetologische Lyrik von Novalis bis Rilke. Berlin, 2004.

Peter Bürger: Theorie der Avantgarde. Frankfurt am Main, 1974.

Peter Bürger: Das Verschwinden des Subjekts. Frankfurt am Main, 1998.

Peter Bürger: Ursprung des postmodernen Denkens. Weilerswist, 2000.

Ernst Jünger: Sämtliche Werke, Band 07. Ernst Klett, Stuttgart 1980.

Ernst Jünger: Sämtliche Werke, Band 08. Klett-Cotta, Stuttgart 1981.

Ernst Jünger-Heidegger Briefwechsel 1949-1975. Klostermann, Stuttgart 2008.

Friedrich Kittler: Eine Kulturgeschichte der Kulturwissenschaft. München, 2000.

Friedrich Kittler: Philosophie der Literatur. Berlin, 2013.

Dagmar Winkler: Die neo-kybernetische Literatur. Amsterdam, 1996.

Беньямин В. Избранные эссе. М., 1996.

Современная литературная теория. Антология / Сост. И.В. Кабанова. - М., 2004.

Немецкое философское литературоведение наших дней. Антология. С.-Петер., 2001.

Габитова Р. М. Философия немецкого романтизма. М., 1978.

Ницше Ф. Сочинения. Т. 1-2. М., 1990.

Освальд Шпенглер: Закат Европы. Т. 1. М., 1993.

Гадамер Х.-Г.: Истина и метод. М., 1988.

მარტინ ჰაიდეგერი: ყოფიერება და დრო. თბილისი, 1989.

მარტინ ჰაიდეგერი: დასაბამი ხელოვნების ქმნილებისა. თბილისი, გონი, 1992.

ვალტერ ბენიამინი: ხელოვნების ნიმუში მისი ტექნიკური რეპროდუცირებადობის ეპოქაში. ისტორიის ცნების შესახებ. თბილისი, 2008.

მაქს ჰორკვაიმერი, თეოდორ ვ. ადორნო: განმანათლებლობის დიალექტიკა. ფილოსოფიური ფრაგმენტები. თბილისი, 2012.

იურგენ ჰაბერმასი: მოქმედების კომუნიკატიური თეორიის წინასწარი მონახაზები და დამატებები. ქუთაისი, 2003.

ჰანს მაგნუს ენცენსბერგერი: პოეტური და თეორიული. თბილისი, 2012.

თამაზ ბუაჩიძე: თანამედროვე დასავლური ფილოსოფიის სათავეებთან. თბ., 2013.

ერნსტ იუნგერი: ტყედმავლობა. ამონარიდები. ჟ.: *ახალი საუნჯე*, #8 (50), 2017.

ნორბერტ ბოლცი: ვის ემინია ფილოსოფიის? ჟ.: *ახალი საუნჯე*, #1 (31), 2016.

დათო ბარბაქაძე: ესკიზები XX საუკუნის გერმანულენოვან პოეზიაზე. მერწყული, თბ., 2015.

**დასავლეთევროპული ლიტერატურის ისტორია:
ლიტერატურული ავანგარდიზმი
(სამაგისტრო კურსი)**

სასწავლო კურსის მიზანია, სტუდენტებს გაულრმავოს ის ცოდნა, რომელიც მიიღო ანალოგიურ საბაკალავრო კურსში ჩართულობით, გამოუმუშავოს დასავლეთევროპული ლიტერატურული ავანგარდიზმის ფილოსოფიური და თეორიული საფუძვლების მეცნიერული ანალიზის ჩვევები, მე-20 საუკუნის პირველი მეოთხედის ლიტერატურული ავანგარდიზმის მთავარი წარმომადგენლების შემოქმედების, ასევე - არაკლასიკური მსოფლალქმის ძირითადი თავისებურებების დადგენისა და ფართო კულტურულ კონტექსტში მათი კვლევა-ძიების ოსტატობა.

პირველი ლექცია

ტერმინოლოგიური შესავალი: კლასიკური და არაკლასიკური; მოდერნისტული და ავანგარდისტული; კლასიკურ ტრადიციასთან დიალოგის ახალი სტრატეგია; იდეოლოგიური და თეორიული საყრდენები: პოზიტივიზმი, შოპენჰაუერი, ნიცშე, ფრანგული მოდერნი.

მეორე ლექცია

გზაგასაყარი: Fin de siècle-ის მსოფლალქმა: სიმბოლიზმის მემკვიდრეობა და საუკუნის დასასრულის პოეტად ყოფნის ესთეტიკა; ენის კრიზისის ესთეტიკა და ეტიკა; რევოლუციურ პრაქტიკაზე გადასვლის პირველი ეტაპი და ახალი კონტექსტის თვითცნობიერება.

მესამე ლექცია

ექსპრესიონიზმი, როგორც მსოფლალქმის სისტემა; ლიტერატურული ექსპრესიონიზმი, როგორც პრობლემა; ექსპრესიონიზმის პერიოდიზაცია; ექსპრესიონიზმის ძირითადი თემები და მოტივები, ძირითადი წარმომადგენლები (ზოგადი მიმოხილვა).

მეოთხე ლექცია

გეორგ თრაკლი; გეორგ ჰაიმი, ელზე ლასკერ-შულერი.

მეხუთე ლექცია

გოტფრიდ ბენი; ფრანც ვერფელი; ალბერტ ერენშტაინი; ივან გოლი.

მეექვსე ლექცია

ფუტურიზმი - პირველი მანიფესტებიდან იტალიურ ფაშიზმამდე: მარინეტი, ძმები კანგუილოები, მარიო კარლი და სხვები.

მეშვიდე ლექცია

დადაიზმი: ციურიხი, ბერლინი, პარიზი; დადაიზმის „მამები“, მანიფესტაციები და პრაქტიკები; დადაიზმი და პოლიტიკა (ზოგადი მიმოხილვა).

მერვე ლექცია

დადაიზმი (გაგრძელება): ტრისტან ტცარა, ჰუგო ბალი, ჰანს არპი.

მეცხრე ლექცია

რაოულ ჰაუსმანი და კურტ შვიტტერსი.

მეათე ლექცია

ლამარტინი და ალფრედ დე ვინი.

მეთერთმეტე ლექცია

სიურრეალიზმი პირველ და მეორე მსოფლიო ომებს შორის; ფსიქონალიზი და სიურრეალიზმი; შიდასიურრეალისტური ომები.

მეთორმეტე ლექცია

ანდრე ბრეტონი; ფილიპ სუპო; ანტონენ არტო.

მეცამეტე ლექცია

ახალი საგნობრიობა: ბერტოლტ ბრეხტი, ერის კესტნერი, კურტ ტუხოლსკი. ცარიელი სივრცე ავანგარდსა და ნეოავანგარდს შორის.

ძირითადი და დამატებითი ლიტერატურის ბიბლიოგრაფია

W. Asholt, W. Fähnders (Hg.): Manifeste und Proklamationen der europäischen Avantgarde. Metzler Verlag, Stuttgart 1995.

Otto F. Best (Hg.): Theorie des Expressionismus. Reclam, Stuttgart 1976.

Ralf Georg Bogner: Einführung in die Literatur des Expressionismus. WBG, Darmstadt 2005.

Wolfgang Bothe (Hg.): Expressionismus als Literatur. Bern 1969.

Joachim Dyck: Gottfried Benn, Einführung in Leben und Werk. Berlin 2009.

Deutsche Literaturgeschichte von den Anfängen bis zur Gegenwart. Metzler Verlag, Stuttgart-Weimar 2008.

Hans Ester, Evens Meindert (Hg.): Zur Wirkung Nietzsches. Würzburg 2001.

Clemens Heselhaus: Deutsche Lyrik der Moderne. Düsseldorf 1961.

Dieter Hoffmann: Arbeitsbuch Deutschsprachige Lyrik 1916-1945. A. Francke Verlag, Tübingen und Basel 2001.

Uwe Laugwitz: Albert Ehrenstein. F. am Main, 1987.

Hans H. Leibel: Das Spektrum der modernen Poesie. Teil I. Königshausen und Neumann Verlag, Würzburg 2005.

Fritz Martini: Deutsche Literaturgeschichte. Kröner Verlag, Stuttgart 1991.

Silvio Viette: Die literarische Moderne. Stuttgart 1992.

Дадаизм в Цюрихе, Берлине, Ганновере и Кёльне: Тексты, иллюстрации, документы (Отв. ред. К. Шуман). М. Республика, 2002.

დათო ბარბაქაძე: ესკიზები XX საუკუნის გერმანულენოვან პოეზიაზე. მერწყული, თბ., 2015.

ვიტრაჟები. XIX და XX საუკუნეების პოეზიიდან. თარგმნა კონსტანტინე ზ. გამსახურდიამ. თბილისი 2002.

XX საუკუნის გერმანულენოვანი პოეზიიდან. თბილისი 2012. ელ. ვერსია: <http://dspace.nplg.gov.ge/handle/1234/16038>

გარემოებათა კარნახით თარგმნილი. თბილისი 2011. ელ. ვერსია: <http://dspace.nplg.gov.ge/handle/1234/9271>

მე-20 საუკუნის ავსტრიული ლირიკა. მასალები. ტომი მეორე. თბილისი 2006. ელ ვერსია: <http://dspace.nplg.gov.ge/handle/1234/10832>

მე-20 საუკუნის ავსტრიული ლირიკა. მასალები. ტომი მეოთხე. თბილისი 2007. ელ. ვერსია: <http://dspace.nplg.gov.ge/handle/1234/11818>

მე-20 საუკუნის ავსტრიული ლირიკა. მასალები. ტომი მეხუთე. თბილისი 2010. ელ. ვერსია: <http://dspace.nplg.gov.ge/handle/1234/11820>